

investment properties], monograph, Izdatelstvo Moskovskogo psikhologo-sotsial'nogo institute, Moscow, Russia, 296 p.

5. Kuntsevych, V.A. (2005), "Approaches to the diagnosis of the financial potential of the company", *Actual problems of economy*, no 1, pp. 68–75.

6. Blank, I.A. (1995), *Investitsionnyy menedzhment* [Investment management], МР «ІТЕМ» LTD, «Yunayted London Treyd Limited», Kiev, Ukraine, 448 p.

7. Haidutskyi, A.P. (2004), "Methodological aspects of investment attractiveness of economy", *Rehionalna ekonomika*, no 4, pp.81–86.

8. Zadorozhna, I.E. and Diadechko, L.P. (2007), "Increasing the investment attractiveness of entrepreneurship as a way of attracting investment resources", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 2, pp. 32–35.

УДК 658:338.45

Рябикіна О.Г.,
к.е.н., асистент кафедри економіки, організації
та управління підприємствами
ДВНЗ «Криворізький національний університет»

ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФОРМУВАННЯ Й РОЗВИТКУ ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ БАЗИ ТА ЇЇ ВПЛИВУ НА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Riabykina O.H.,
cand.sc.(econ.), assistant of the department of economics,
organization and management of enterprises
SHEI "Kryvyi Rih National University"

EFFECTIVENESS EVALUATION OF FORMATION AND DEVELOPMENT OF TECHNICAL AND TECHNOLOGICAL BASE AND ITS IMPACT ON ENTERPRISE ACTIVITY EFFICIENCY

Постановка проблеми. Техніко-технологічна база (ТТБ) промислового підприємства органічно інтегрує в собі інтелектуальні, технологічні, інформаційні, технічні ресурси, комплексна взаємодія яких створює передумови для забезпечення позитивної траєкторії розвитку економічних систем різних рівнів. Вона розглядається як матеріальна основа забезпечення результативності діяльності підприємства [1]. Управління процесами формування та розвитку ТТБ в умовах переходу до інноваційної моделі економіки України, необхідності досягнення європейських стандартів у вітчизняній економіці повинне ґрунтуватися на нових підходах до оцінювання ефективності відтворювальних процесів, які не будуть носити фрагментарного характеру в контексті інноваційного розвитку, враховуватимуть галузеві особливості ТТБ підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Результати узагальнення літературних джерел та наукових праць з досліджуваної проблематики свідчать, що, незважаючи на зростаючий обсяг наукових досліджень, консенсусу серед вчених щодо методики дослідження ефективності формування й розвитку ТТБ підприємства не досягнуто, що зумовлено наступним:

– на сьогодні формування та розвиток ТТБ підприємства розглядається переважно через призму технічного розвитку, більшість методик базується на аналізі технічного рівня підприємства [2; 3; 4];

– враховуючи, що більшість елементів ТТБ підприємства за своєю економічною сутністю є основними виробничими засобами, для аналізу функціонування цієї системи застосовують показники ефективності використання та стану основних засобів [5; 6; 7].

Таким чином, експлікація методик здійснюється переважно описом конкретних форм технічного розвитку та стану основних засобів – усього того, що може бути визначено частковими моделями, які відображають поверхневу, а не глибинну сутність явища. Як наслідок – відсутність комплексного методичного підходу до оцінювання ефективності формування та розвитку ТТБ підприємства та її впливу на кінцеві результати діяльності підприємства.

На основі проведеного аналізу результатів останніх досліджень і публікацій можна стверджувати про доцільність продовження вивчення і удосконалення процесу оцінювання ефективності формування й розвитку техніко-технологічної бази та її впливу на результативність діяльності підприємства.

Постановка завдання. Метою статті є удосконалення управління процесами формування та розвитку техніко-технологічної бази на засадах нових підходів до оцінювання ефективності відтворювальних процесів, які враховуватимуть галузеві особливості.

Виклад основного матеріалу дослідження. Систематизація існуючих методик дозволяє виокремити наступні аспекти оцінювання формування, розвитку та ефективності використання ТТБ підприємства:

- вартість елементів ТТБ підприємства;
- рух та існуючий стан елементів ТТБ підприємства;
- рівень прогресивності ТТБ;
- ступінь забезпеченості працівників технічними засобами;
- показники ефективності використання ТТБ підприємства;
- показники ефективності відновлення та оновлення ТТБ підприємства;
- вплив стану ТТБ підприємства на техніко-економічні показники та результативність його діяльності.

Найбільш уніфікованим та універсальним відображенням елементів ТТБ підприємства є їх ціна або вартість. Сумірність вартісних показників елементів ТТБ у часі та просторі дозволяє виявити динаміку та структуру ТТБ підприємств, основні відмінності та тенденції їх диференціації за цим показником. У такому разі сума вартостей елементів буде характеризувати величину ТТБ підприємства загалом. А отже, визначення обсягу ТТБ пов'язане передусім із оцінкою вартості її елементів.

Методика визначення вартості першого елемента ТТБ промислового підприємства – техніки або основних виробничих засобів – розроблена детально. Такий елемент ТТБ підприємства як технологія належить до виробничих ресурсів довготривалого користування. Зокрема, технологія використовується в декількох виробничих циклах, а її вартість змінюється залежно від освоєння підприємством нових технологічних процесів або припинення застарілих. Тому визначення вартості цього елемента техніко-технологічної бази вимагає обліку даних стосовно технологій, які перебувають у використанні. Однак статистика промисловості відображає лише витрати, пов'язані з освоєнням нових технологічних процесів. При цьому не визначається балансова вартість наявних технологій, не реєструється вибуття застарілих технологічних процесів. Відповідно дослідники використовують непрямі методи визначення вартості технологій, які, природно, не дозволяють адекватно оцінити роль технологічних процесів у розвитку підприємств і підвищенні ефективності їх функціонування, а також у загальній структурі інвестицій.

При визначенні вартості технологій необхідно враховувати й те, що їх упровадження пов'язане з виконанням різноманітних робіт і, відповідно, зумовлює різні види витрат. Загалом вартість упровадження у виробництво нового технологічного процесу може включати такі статті: вартість науково-дослідної роботи (власне технології); вартість спеціального обладнання, площ, пристосувань та оснащення; витрати, пов'язані із перекваліфікацією промислово-виробничого персоналу; витрати на освоєння нової технології. Деякі з наведених статей витрат можуть бути враховані при проведенні вартісної оцінки технічних елементів ТТБ. Тому вартість технології як елемента техніко-технологічної бази підприємства буде складатися з витрат на науково-дослідні роботи та вартості

спеціальних пристосувань і оснащення, які не ввійшли до складу основних виробничих фондів.

В аспекті технологічних інновацій варто відзначити, що визначальним чинником при їх оцінці є не стільки рівень початкових витрат, пов'язаних з упровадженням нової технології, скільки існування потужного зворотного зв'язку між її впровадженням і зміною поточних витрат підприємства в бік зменшення останніх внаслідок такого впровадження.

Традиційно для дослідження руху та стану технічних елементів ТТБ підприємства використовують коефіцієнти оновлення й вибуття та коефіцієнти зносу і придатності.

Проблема відсутності досконалих методів оцінки зносу машин ускладнюється відсутністю в літературі та навіть у державних нормативних актах однозначності поглядів стосовно кількості та видів зносу як чинників вартості устаткування, їх сутності та визначень (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця видів зносу в різних нормативних документах

Нормативний документ	НС №1	МСО	П(С)БО №7	МСБО №16
Вид зносу				
Фізичний				
Моральний				
Функціональний (технічний)				
Зовнішній (економічний)				
Технічний (комерційний)				

Джерело: розробка автора

Така ситуація спричинена намаганнями науковців виявити якомога більшу кількість чинників зносу для повного розуміння його сутності та процесу накопичення, що з теоретичної точки зору безумовно є необхідним. Але з практичної точки зору надмірна деталізація видів та чинників зносу є недоцільною в процесі оцінки вартості устаткування.

Важливість поняття ефективності для розвитку економіки підприємств зумовлює необхідність пошуку методів її адекватного та точного вимірювання. Однак, у господарській практиці вітчизняних промислових підприємств дотепер немає для цього досить надійного комплексного інструментарію, що значною мірою обумовлено багатогранністю самого поняття ефективності. Разом з тим, суттєві розбіжності в підходах дослідників до її вивчення, як правило, пояснюються й недостатньою розробленістю окремих методологічних аспектів цієї проблеми.

Ефективність – це узагальнена економічна категорія, і тому її необхідно розглядати як багатоелементне, комплексне явище. Вичерпну характеристику ефективності можна дати лише шляхом вимірювання та оцінки змін, які відбуваються в її окремих складових: рентабельності технічних елементів ТТБ, фондівіддачі та ін. Загалом під зростанням ефективності розуміють такі зміни в об'єкті управління, які супроводжуються покращенням основних якісних результатів його діяльності, тобто підвищенням прибутковості. Відповідно характер поняття «економічна ефективність ТТБ підприємства» найширше відображається в динаміці. Дослідження економічної ефективності пов'язане з вирішенням двох різних за змістом задач:

- адекватного відображення ефективності;
- ранжирування окремих складових ефективності за рівнями (статична задача) або за темпами їх зміни (динамічна задача).

У сучасних умовах господарювання й формування ринкової економіки важливого значення набуває процес визначення ефективності використання ТТБ підприємства. Показники ефективності умовно поділяють на узагальнюючі та локальні (часткові). Д. М. Палтерович схиляється до думки, що ефективність основних засобів охоплює два блоки показників: перший блок – це показники ефективності відтворення окремих видів і всієї сукупності засобів праці; другий блок – показники рівня використання в цілому й окремих видів основних засобів [7].

Найзагальнішим показником, який характеризує ефективність використання основних засобів, є фондівіддача, яка показує ефективність вкладення коштів. Аналіз літературних джерел дозволяє виокремити різні підходи до розрахунку цього показника. Наприклад, Г. О. Швиданенко пропонує розраховувати його як відношення обсягу реалізованої продукції до середньорічної вартості основних засобів [6]. Обсяг реалізованої продукції залежить, в першу чергу, від ефективності діяльності маркетингових служб та якісних показників продукції, а ефективність використання основних засобів повинна розраховуватися лише за обсягом фактично випущеної продукції.

При цьому В. М. Архипов [8] звертає увагу на те, що для зіставлення рівня й динаміки фондівіддачі обсяг продукції обчислюється у фіксованих цінах, а обсяг основних засобів – за відновленою вартістю, оскільки залишкова вартість змінюється непропорційно до зміни виробничої потужності. Ми погоджуємося з думкою В. І. Прокопенко [9], що на зростання фондівіддачі та на зниження фондоємності іноді суттєво можуть вплинути інфляційні процеси або підвищення рівня цін. Цілком зрозумілим є те, що це фактори, від яких не залежить ступінь використання виробничих засобів. Тому, для того щоб уникнути необґрунтованого збільшення або зменшення зазначених показників, обсяги випуску продукції приймають в натуральних чи умовно-натуральних одиницях.

При вивченні різних підходів щодо визначення показників ефективності використання технічної компоненти ТТБ було встановлено, що в більшості випадків автори обмежуються показниками фондівіддачі, фондоємності, рентабельності основних засобів та абсолютної суми прибутку на одну гривню основних засобів. І. І. Цигилик, С. О. Кропельницька, М. М. Білий [10] найважливішими показниками, що характеризують рівень використання основних виробничих засобів, вважають фондівіддачу й рентабельність фондів.

Узагальнення літературних джерел свідчить, що рентабельність основних виробничих засобів може визначатися з урахуванням прибутку від усіх видів діяльності (операційної, інвестиційної, фінансової) або при залученні суми чистого прибутку. Ми не можемо погодитися з таким підходом, оскільки у формуванні прибутку від інвестиційної та фінансової діяльності технічні елементи ТТБ участі не приймають. З цих же позицій не можна використовувати для цієї потреби чистий прибуток, що акумулює у собі прибуток від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. З огляду на це вважаємо за доцільне розраховувати рентабельність технічних елементів ТТБ підприємства за прибутком від операційної діяльності.

Зауважимо, що відносним показником, який характеризує ефективність використання основних виробничих засобів, є сума прибутку, що припадає на одиницю середньорічної вартості цих засобів. Цей показник відображає рівень окупності використаних у виробництві основних виробничих засобів [4].

Вищезазначені показники ефективності використання технічних елементів ТТБ підприємства включено до групи загальних показників оцінки. Разом з тим, з метою більш детального дослідження ефективності використання основних виробничих засобів залучають часткові показники. Слід підкреслити, що показники екстенсивного використання техніки не характеризують ефективність її використання під час фактичного завантаження. Тому виникає необхідність доповнення даних показниками інтенсивного використання.

Відомо, що екстенсивне використання основних виробничих засобів має певні межі, а інтенсивне має досить широкі можливості. Таке твердження ґрунтується на тому, що інтенсивне використання основних засобів відбувається в тісному взаємозв'язку із заходами зі скорочення строків досягнення проектної продуктивності техніки; удосконалення наукової організації праці, виробництва й управління; модернізації діючого устаткування, машин та механізмів, установа оптимального режиму їх роботи.

Показником, який характеризує використання такого елемента ТТБ, як технологія, можна вважати показник ефективності технології виробництва, тобто відношення кінцевого результату функціонування ТТБ підприємства до вартості його технологічної складової. Для оцінки рівня використання технологічного елемента ТТБ підприємства можна застосовувати й інший показник, зокрема, коефіцієнт технологічного оснащення виробництва. Він, як величина, обернена до ефективності технології виробництва, відображає витрати на розвиток технології, необхідні для забезпечення досягнення бажаного кінцевого результату функціонування підприємства.

Особливу увагу при проведенні оцінки рівня використання технологічного елемента ТТБ підприємства необхідно зосередити на ступені застосування та завантаженості визначальних технологій, оскільки не кожний технологічний процес однаково впливає на темпи та якість виробництва в цілому. Зокрема, існує відносно невелика частка технологічних процесів (до 20% від їх загальної кількості), які вирішальним чином впливають на тривалість виробничого циклу. Очевидним є вплив аналогічних процесів і на якість продукції, і на витрати виробництва, а тому розширення застосування таких технологій найбільше сприяє зростанню кінцевого результату функціонування ТТБ промислових підприємств.

Наведені показники оцінки ефективності використання елементів ТТБ підприємства дозволяють вирішувати деякі завдання, пов'язані з удосконаленням управління виробництвом. Однак ці завдання є лише частковими, оскільки процес виготовлення будь-якого виробу супроводжується одночасним і сукупним використанням основних, матеріально-сировинних, трудових, технологічних та інформаційних ресурсів. Усі ці ресурси взаємопов'язані між собою, але часто здійснюють різноспрямований вплив на кінцевий результат функціонування підприємства. Тому необхідна оцінка ефективності віддачі всієї сукупності виробничих ресурсів, яка дозволить виявити синергійний ефект від їх взаємодії.

Управління формуванням і розвитком ТТБ підприємства неможливе без постійного оновлення та відновлення її елементів, що вимагає залучення капітальних вкладень. Розвиток техніко-технологічної бази відбувається за рахунок упровадження нових або вдосконалення існуючих технологічних процесів і, відповідно, необхідного устаткування й обладнання. Для досягнення конкретної мети розвитку ТТБ можливі різні варіанти технологічних рішень, які, як правило, мають і різні економічні результати, що вимагає використання методів оцінювання ефективності різних варіантів управлінських рішень.

На нашу думку, оцінка ефективності будь-якого з альтернативних варіантів оновлення техніко-технологічної бази підприємства на інноваційній основі повинна базуватися на наступних методологічних принципах:

- поєднання технічного аналізу з соціальним, ринковим, економічним;
- зіставлення витрат і результатів запропонованих проектів оновлення з урахуванням зміни цінності грошей у часі;
- врахування ризиків, пов'язаних з розробкою (купівлею) та впровадженням нового технологічного процесу.

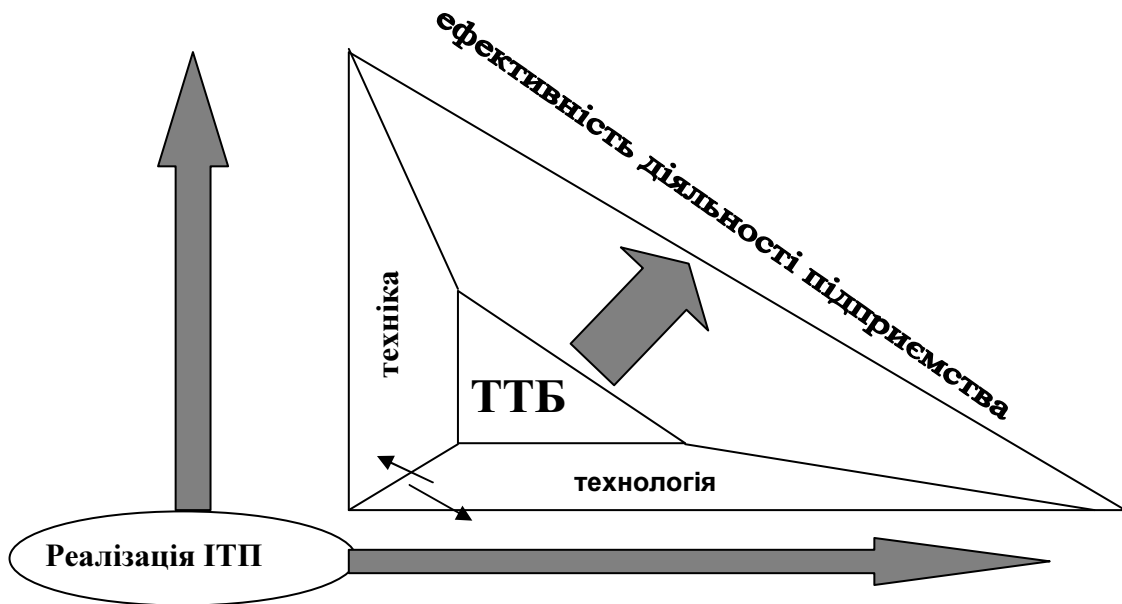
Вважаємо, що при аналізі альтернативних проектів оновлення ТТБ доцільно застосовувати динамічні методи, засновані переважно на дисконтуванні грошових потоків, що утворюються в ході реалізації проекту. На думку Є. М. Четиркіна, саме «...використання дисконтування дозволяє відобразити основоположний принцип «завтрашні гроші дешевше сьогоднішніх» і врахувати тим самим можливість альтернативних вкладень за ставкою дисконту» [11, с. 15]. З огляду на це, заслуговують на увагу останні дослідження, на підставі яких економічне оцінювання нових технологічних процесів здійснюється за показниками чистої поточної вартості проекту *NPV* (Net Present Value), індексу рентабельності або прибутковості інвестицій в інноваційний проект *PI* (Profitability Index), внутрішньої норми рентабельності *IRR* (Internal Rate of Return).

При визначенні впливу ТТБ на ефективність діяльності підприємства використовують наступні показники:

- темпи нарощування обсягів виробництва продукції;
- підвищення якісних показників товарної продукції;
- зменшення витрат при виробництві продукції та ін.

При цьому використовується переважно порівняльний підхід, в рамках якого зіставляються витрати на підвищення рівня окремих елементів ТТБ з економічними результатами. Розгляд ТТБ підприємства як складної системи доводить фрагментарність вищезазначеного підходу та вимагає комплексної діагностики взаємозв'язку її технічних та технологічних складових для підвищення ефективності діяльності суб'єкта господарювання.

Наочне відображення місця ТТБ у структурі підприємства дозволяє ідентифікувати його як ядро або техніко-технологічний базис, від якого залежать продуктивність та результативність діяльності підприємства в цілому (рис. 1).

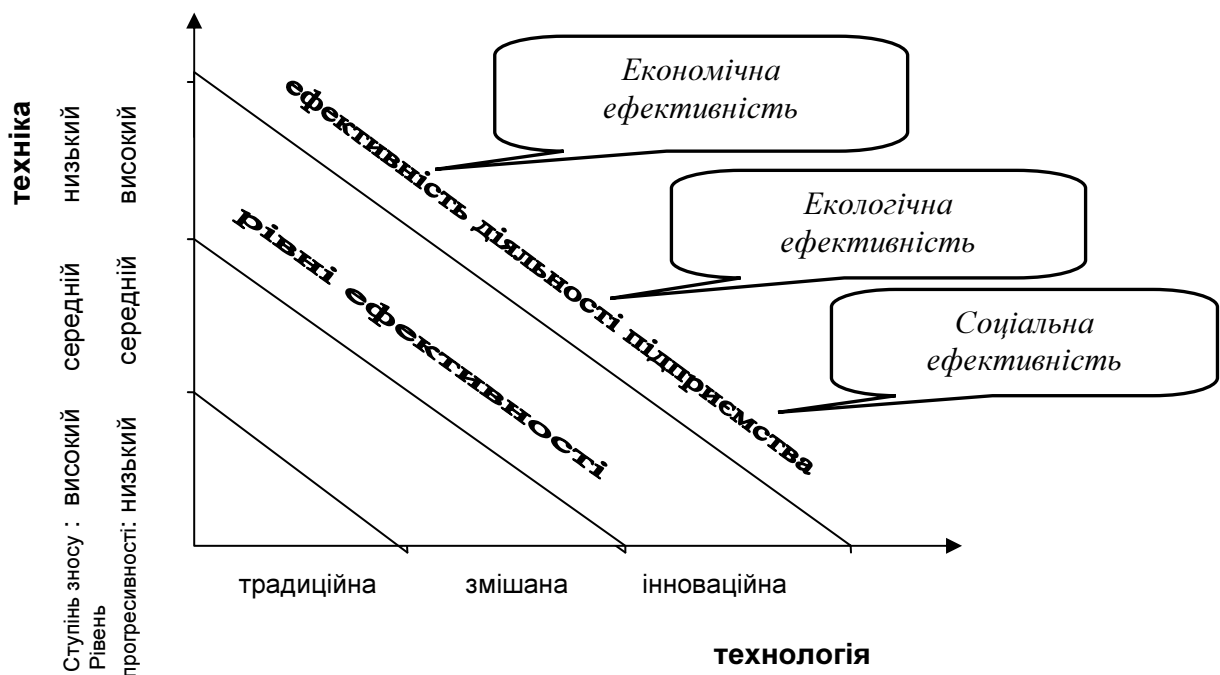

Рис. 1. Графічна інтерпретація залежності ефективності діяльності підприємства від стану елементів ТТБ

Джерело: розробка автора

Логіка досліджень дозволяє графічно представити взаємозв'язок елементів ТТБ підприємства та ефективності його діяльності у вигляді трикутника з прямим кутом. Вибір геометричної форми зумовлений сутністю зв'язків між елементами ТТБ та ефективністю діяльності підприємства. З огляду на тісний взаємозв'язок, роль і значення у формуванні ТТБ підприємства внутрішньої (елементної) та результативної складових на практиці необхідне оптимальне їх співвідношення.

Усі елементи існують у системній єдності: розвиток технологій за рахунок реалізації інноваційно-технологічного потенціалу можливий лише за умови одночасного підвищення рівня технічних компонентів, за рахунок чого прямо пропорційно зростає ефективність діяльності підприємства. Для вимірювання останньої доцільно перевести запропоноване у вигляді трикутника відображення у систему координат (рис. 2).

Рис. 2. Трансформація залежності ефективності діяльності підприємства від стану ТТБ у систему координат

Джерело: розробка автора

Проведений аналіз дозволяє стверджувати, що на сьогодні в економічній теорії та господарській практиці відсутній інтегральний показник, який дозволяє оцінити ефективність використання ТТБ підприємства як системи загалом через призму економічної, екологічної та соціальної складових.

Пов'язуючи проблематику управління ТТБ із результативністю діяльності підприємства, вдалося встановити, що саме збалансованість розвитку технічних та технологічних елементів виступає ключовим чинником підвищення економічної, екологічної та соціальної ефективності.

Висновки та подальші дослідження. Вищезазначене доводить доцільність оцінювання рівня ефективності формування та розвитку ТТБ підприємства крізь призму узагальнюючих показників, що вимагає удосконалення методичного інструментарію у цьому напрямку з урахуванням галузевих особливостей діяльності суб'єктів господарювання.

Література

1. Рябікіна О. Г. Визначення сутності, складу та тенденцій розвитку техніко-технологічної бази гірничо-збагачувальних підприємств / О. Г. Рябікіна // Вісник Криворізького технічного університету : зб. наук. праць. – 2005. – Вип. 9. – С. 237–240.
2. Бажал Ю. Н. Экономическая восприимчивость производства к научно-техническим инновациям / Ю. Н. Бажал. – К. : Наук. думка, 1991. – 178 с.
3. Есиповский И. Э. Совершенствование организации работ по внедрению техники и технологий двойного применения в условиях рынка : автореф. дис. ... канд. экон. наук : спец. 20.01.07 «Военная экономика» / И. Э. Есиповский. – М., 1996. – 16 с.
4. Файнгольд М. Л. Принципы расчета производительной мощности и загрузки оборудования : монография / М. Л. Файнгольд, Д. В. Кузнецов ; под научн. ред. М. Л. Файнгольда. – Владимир : Издательство ВГПУ, 2002. – 85 с.
5. Гапоненко А. Л. Ускорение реконструкции и обновления производства / А. Л. Гапоненко. – М. : Мысль, 1988. – 172 с.
6. Економіка підприємств : підручник / Г. О. Швиданенко, О. Г. Мендрул, Н. П. Гончарова та ін., за заг. ред. Г. О. Швиданенко – К. : КНЕУ, 2009. – 756 с.
7. Палтерович Д. М. Планирование технического перевооружения производства / Д. М. Палтерович. – М. : Экономика, 1982. – 232 с.
8. Архипов В. М. Проектирование производственного потенциала объединений (теоретические аспекты) / В. М. Архипов. – Л. : Изд-во ЛГУ, 1984. – 136 с.
9. Прокопенко В. І. Концептуальна модель формування економічної безпеки гірничо-збагачувальних підприємств / В. І. Прокопенко, Д. П. Пілова // Економічний вісник Національного гірничого університету / НГУ. – 2006. – № 2. – С. 18–24.
10. Цигилик І. І. Аналіз ефективності використання виробничих потужностей та основних виробничих фондів у підприємницькій діяльності / І. І. Цигилик, С. О. Кропельницька, М. М. Білий // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 5(35). – С. 110–120.
11. Четыркин Е. М. Финансовый анализ производственных инвестиций / Е. М. Четыркин. – М. : Дело, 1998. – 256 с.

References

1. Riabykina, O. (2005), «Determining the nature, composition and trends of technical and technological base of mining enterprises», *Visnyk Kryvorizkoho tekhnichnoho universytetu: zb. nauk. prats*, issue 9, pp. 237–240.
2. Bazhal, Yu. (1991), *Ekonomicheskaya vospriimchivost proizvodstva k nauchno-tekhnicheskim innovatsiyam* [Economic production susceptibility to scientific and technical innovations], Naukova dumka, Kyiv, Ukraine, 178 p.
3. Esypovskyy, I. (1996), «Improvement of the organization of work in the implementation of technique and technology in terms of double application in markets: Thesis abstract for Cand. Sc. (Econ.)», 20.01.07 «Special military economy», 16 p.

4. Fayngold, M. (2002), *Printsipy rascheta proizvoditel'noy moshchnosti i zagruzki oborudovaniya* [Principles of calculation of power production and machine utilization], monograph, Izdatel'stvo VGPU, Vladimir, Russia, 85 p.
5. Gaponenko, A. (1998), *Uskoreniye rekonstruktsii i obnovleniya proizvodstva* [Reconstruction and production upgrade acceleration], Mysl, Moscow, Russia, 172 p.
6. Shvydanenko, H.O., Mendrul, O.H. and Honcharova, N.P. (2009), *Ekonomika pidpriemstv* [Economy of enterprises], textbook, KNEU, Kyiv, Ukraine, 756 p.
7. Palterovich, D. (1982), *Planirovaniye tekhnicheskogo perevooruzheniya proizvodstva* [Planning of technical upgrading of production], Ekonomika, Moscow, Russia, 232 p.
8. Arkhipov, V. (1984), *Proyektirovaniye proizvodstvennogo potentsiala obyedineniy* [Design of production potential of incorporations (theoretical aspects)], Izd-vo LGU, St.-Peterburg, Russia, 136 p.
9. Prokopenko, V. (2006), «Conceptual model of the economic safety of mining-ore dressing enterprises», *Ekonomichniy visnyk Natsionalnoho hirnychoho universytetu*, no. 2, pp. 18–24.
10. Tsyhylyk, I. I., Kropelnytska, S.O. and Bilyi, M.M. (2004), «Analysis of the efficiency of utilization of capacities and fixed assets in entrepreneurial activity», no. 5(35), pp. 110–120.
11. Chetyrkin, Ye.M. (1998), *Finansovyy analiz proizvodstvennykh investitsiy* [Financial analysis of production investment], Delo, Moscow, Russia, 256 p.

УДК 658.11:339.54

Романко О.П.,
к.е.н, доцент кафедри теорії економіки та управління
Івано-Франківськ національний
технічний університет нафти і газу

ІНФОРМАЦІЙНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Romanko O.P.
cand.sc.(econ.), assistant professor of economic
theory and management department
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas

INFORMATIONAL ASPECTS OF ENTERPRISE COMPETITIVENESS MANAGEMENT

Постановка проблеми. Інформаційний аспект функціонування та розвитку економіки набуває дедалі більшого значення. Завдяки можливості відображення на інформаційну площину всього різноманіття реальності, виникає можливість керувати нею на основі науково-обґрунтованих технологій, які забезпечують ефективну взаємодію всієї сукупності ресурсів.

В умовах наближення до європейських стандартів економіки інформація стала стратегічним ресурсом, що служить основою досягнення конкурентних переваг. Роль інформації в досягненні стратегічної мети зростатиме, що зумовлює зростання вимог до інформаційних систем та їх функцій.

На сьогоднішній день для України настає необхідність забезпечення та використання підприємствами не тільки інформаційних систем для прийняття успішних управлінських рішень, а й долучення їх до формування інформаційної інфраструктури на макрорівні.

Інформаційні системи тепер не просто інструмент, що забезпечує опрацювання даних для підрозділів та кінцевих користувачів усередині підприємства, ці системи мають стимулювати створення сформованих на інформаційних даних виробів і послуг, що забезпечать фірмі конкурентну перевагу на ринку.